

Vol. 5 nr. 11 | 2012

Absența viziunii strategice și provocările pentru analiza de intelligence. Cazul home grown terrorists

Iulian Chifu *

Iulian Chifu

The absence of the strategic vision guiding the activities in intelligence gathering and analysis can lead to failures due to the short term and immediate operational or tactical solution envisaged in one issue or another. Without an integrative strategic vision, a Grand Strategy following long term goals and developing trans-partisan policies in Foreign policy, security and defense of one country, this could lead to blockages and failures that do not belong to bad evaluation but to the context and integrative force that a consistent strategy is offering.

The case of home grown terrorist is such a case. On one hand there is the need to intervene in difficult cases of the “enemy inside the gates” paradigm, on the other this type of intervention creates moral problems and is in a situation where, there is a possibility that this intervention could lead to the opposite outcome, meaning to qualify terrorists and to let them at large, instead of blocking the tendencies of some targeted lone wolf self radicalized Islamists moving towards terrorist action to make the move.

Keywords: Strategic vision, Grand Strategy, home grown terrorism, lone wolf, self-radicalized, suicide bombers.

Necesitatea unei Mari Strategii care să integreze componenta de Intelligence

Eșecurile din analiza de intelligence referitoare la 11 septembrie sau la prezența armelor de distrugere în masă în Irak au dus la formule de anchetă și evaluare, debrief și investigarea surselor acestor erori pentru a identifica factorii ce au avut un efect cauzal ce a introdus erorile de analiză. Cazurile recente în avertizare și erorile de analiză prospectivă în cazul conflictului din Libia, dezvoltările din cadrul Primăverii Arabe, sau impactul filmului “Innocence of the Muslims” reprezintă alte exemple de erori de interpretare mergând până la eșecul analizei de intelligence în a prevedea aceste crize. În contextul recentelor dezbateri internaționale referitoare la veridicitatea datelor referitoare la programul nuclear Iranian, este important să revedem lecțiile învățate din diferitele investigații retroactive asupra cazurilor de eșecuri în analiza de intelligence pentru a evita pe viitor, pe cât posibil, judecăți neadekvate, eronate sau alterate în raport cu faptele ce se dezvoltă ulterior.

Un număr de cauze ale erorilor în analiza de intelligence au fost identificate în contextul unei abordări în sfera **psychology of intelligence failure**¹. Dar aceste erori pot fi cauzate de factori mai concreți precum **schimbarea naturii amenințării**². Între altele, **absența unei viziuni strategice** poate fi identificată ca principal factor ce duce la erori în analiza de intelligence. Această absență duce la erori în determinarea amenințărilor imediate, dar mai ales a celor ce se dezvoltă în perspectivă de termen lung.

Una din cauzele eșecului în analiza de intelligence este faptul că analiștii sunt împărțiți între **necesitatea urmăririi evoluției trendurilor și apariției evenimentelor rare** (Black Swan Events³) în viitorul imediat și **necesitatea unei viziuni strategice**⁴ oferită de politicieni pentru perspective prognozate de evoluție a lumii și ambițiile dezvoltate pe termen lung și, pe de altă parte, urgența imediatului, respectiv nevoia de a soluționa un caz și o amenințare prezentă astăzi, acum, imediat. Solicitățile politicianilor pentru forțele de intelligence tactice, pentru rezultate imediate și palpabile, ce pot fi decontate și pot aduce beneficii imediat, prin prezentarea lor publică, introduc presiuni și determină alegerea acestei variante⁵, în ciuda faptului că analiștii resimt nevoia abordărilor strategice.

În ciuda presiunii zilnice pentru abordarea operativă sau tactică a fiecărui caz în parte, este esențial să menținem **gândirea strategică drept prioritate** a analiștilor de intelligence pentru a evita eșecuri viitoare în înțelegerea contextului strategic al unui subiect sau altuia. Pentru a dezvolta judecăți clare și corecte cu acuratețe maximă, ca și evaluări în aceeași sferă, este necesară integrarea produselor de intelligence și a detaliilor tehnice într-un context spațial și temporal mai larg. Analiza Strategică permite și abordarea mai clară și sigură a **factorului incertitudine**⁶, incluzând în analiză și factorul

¹ Gregory F. Treverton, Jeremy J. Ghez, Making Strategic Analysis Matter, Raport pentru National Intelligence Council, Rand Co, 2012, Conference proceedings, p.ix.

² Idem.

³ Nassim Nicholas Taleb, The Black Swan. The Impact of the Highly Improbable, Random House Trade Papers, New York, 2010

⁴ Gregory F. Treverton, Estimating Beyond the Cold War, Defense Intelligence Journal, Vol.3, no.2, Fall 1994.

⁵ Gregory F. Treverton, Jeremy J. Ghez, Making Strategic...., p.3, Table 1.1.

⁶ Joshua Cooper Ramo, The Age of Unthinkable. Why the World Disorder Constantly surprises us, 2012, Little, Brown and Co.

relativ la schimbarea naturii amenințării cu care ne confruntăm.

Însuși impactul tot mai prezent al factorului incertitudine, al transformării prezente a evenimentelor improbabile în formule tot mai prezente în realitate și a elementelor improbabile ale unei realități viitoare într-unele din ce în ce mai posibile determină nevoia de a restructura strategiile și de a dezvolta Mari Strategii⁷ la nivel național, care să includă și să integreze strategii în diferite domenii pentru un management eficient al resurselor și eficiența susținerii mutuale ale diverselor domenii în care pot fi utilizate instrumente pentru a soluționa un caz sau altul. Politica externă, de securitate și apărare, intelligence-ul, instrumentele de cunoaștere prospectivă toate sunt natural integrate într-o asemenea Mare Strategie, despre care am pledat în cazul României de mai multă vreme⁸.

Evoluția lumii în ultimele decade și mutarea graduală spre formule multipolare (cu incertitudinile inerente acestei schimbări) au dus la nevoia pentru fiecare țară, inclusiv România, de a-și construi o Mare Strategie pentru a defini postura strategică a țării, nivelul de ambiție și mijloacele pe care le pune la dispoziție pentru a-și atinge scopurile. Această Mare Strategie trebuie să includă o abordare temporală - o viziune profundă asupra evoluției pe termen lung a factorilor cu relevanță strategică și a evoluțiilor contextului internațional -, dar și o abordare integrată - care acoperă cel puțin componentele politicilor de apărare, securitate și politică externă.

Pentru că analiza strategică e nesigură - are în conținut multe clauze "dacă" și e marcată de complexitatea scenariilor și a formulelor prognozate de evoluție a diversilor factori implicați - și mai ales pentru că se raportează la un viitor ce excede un mandat sau două - nivelul maximal al viziunii pragmatice a unui politician în funcție - cel mai adesea **politicienii resping această nevoie** sau perspectiva alocării

unor resurse în acest domeniu, pentru că pare a fi un lux sau are vocația ca mare parte a efortului produs să fie irelevant în timp (ajustările făcute prin revizuirii la intervale de timp ale unor schimbări majore alterează fundamental aceste perspective și ele nu se regăsesc ca scenariu în realitate, deci par a fi un efort inutil).

Nimic mai fals în acest sens. Nu se pot elabora mari proiecte fără o viziune pe termen lung și, oricât s-ar dovedi de eronată, e mai simplu de adaptat un scenariu gândit și gata elaborat decât să lucrezi fără nici un scenariu și să orbecăi într-o evoluție browniană întâmplătoare⁹. Mai mult, în actualul context al crizei internaționale economice globale, investițiile și creditele nu pot fi accesate decât pe termen lung, iar o planificare a unui asemenea efort nu se poate face fără viziune integrată pe termen lung, respectiv fără o Mare Strategie. În caz contrar, investițiile de această natură sunt bani pierduți sau, în orice caz, utilizați ineficient.

Grupul Strategic Futures al National Intelligence Community din Statele Unite este unul din exemplele care încearcă să anticipeze provocările viitorului pentru politicieni și decidenți în așa fel încât să poată fi planificate resurse și să fie creat cadrul potrivit pentru ajustarea temelor imediate în contextul proiecțiilor pe termen lung. Exercițiul Global Trends al NIC - în prezent ajuns la varianta Global Trends 2030¹⁰, recent lansat public - nu face altceva decât să încerce să deseneze acest viitor.

Există și alte variante în lume, însă ele pot avea și valoare de întrebuințare propagandistică sau de proiectare a viziunii proprii despre viitor pentru a genera, în consecință, politicile celor ce urmăresc această prognoză, deci devine un instrument de influențare a politicilor terților - este cazul elaborărilor din această sferă făcute de către Grupul Valdai, care încearcă să desemneze viitorul Rusiei în contextul aspirațiilor de redobândire a statutului de superputere și de refacere a spațiului post-sovietic integrat, deziderat anunțat de ultimele strategii publicate de către autoritățile ruse.

⁷ Louis J. Halle, The elements of International Strategy (Lanham, MD: University Press of America, 1984), p.15; Athanassios G. Platias, Constantinos Koliopoulos, Thucydides on Strategy. Grand Strategies in the Peloponnesian War and their Relevance Today, Columbia University Press, New York, 2010.

⁸ Iulian Chifu, Nevoia de a reveni la fundamentele marii politici: Marea Strategie a României, Inforsfera, Anul IV, nr.2/2012, pp. 3-15.

⁹ David T. Moore, Critical Thinking and Intelligence Analysis, Occasional Paper number fourteen, Joint Military Intelligence, College, Washington DC, 2006.

¹⁰ ***, Global Trends 2030: Alternative Worlds, publication of the National Intelligence Council, decembrie 2012, www.dni.gov/nic/globaltrends.

Cazul Home Grown Terrorism

Ideea deplasării liniilor de demarcație între prieteni și dușmani a creat multe controverse și dificultăți de abordare încă de acum 20 de ani, când Franța pare să fi fost prima care s-a confruntat cu această realitate, combinată cu presiunea teroristă. Am depășit realitățile momentelor inițiale de globalizare a ideilor, curentelor și modelelor de dezvoltare din teoria lui Arnold Toynbee¹¹, așa cum și teoria ciocnirii civilizațiilor a lui Samuel Huntington¹² pare extrem de depășită, odată ce liniile dintre civilizații sunt aici, în sânul societăților multiculturale ale orașelor și capitalelor occidentale.

Dominique Moisi a fost cel care a concluzionat că “geopolitica emoțiilor”¹³ s-a schimbat din formatele de pe hartă în cele din sufletele locuitorilor care s-au deplasat peste tot în lume, s-au stabilit și integrat, dar care păstrează rădăcina emoțiilor fundamentale asociate: **frica** occidentalilor de invazie și de pierdere a prim planului și a modului de viață, a nivelului de trai; **umilința** resimțită de popoarele Orientului Mijlociu și lumii arabe, bogată în resurse și care nu a reușit nici să se organizeze, nici să răzbească, și dă vina pe Occident și pe foștii coloniști, atât pentru exploatarea resurselor la care ei nu aveau acces din lipsă de tehnologie, cât și pentru că li se blochează accesul la un statut pe care, altfel, îl consideră meritat; și **speranța** Extremului Orient și a Asiei profunde, în general, care e sărac dar are forța de a trăi, de a se dezvolta, de a răzbi, fie că e situația chinezului mediu care aspiră la muncă și vârful societății sale, fie a indianului cu o pânză în jurul corpului dar care are conștiința că poate să ajungă multimilionar în dolari într-o țară controversată și democratică dar care are milioane de milionari în dolari.

În fapt realitatea este cea a “**inamicului în cetate**”, liniile de demarcare nu mai sunt granițe clare sau frontiere geografice depărtate, ci se află în interiorul orașelor noastre, între diferitele

persoane care trăiesc aici și care simt diferit, într-o **formulă multiculturală** luată odată ca model pentru a fi ulterior denunțată ca eșec al dezvoltării de către toți liderii occidentali europeni importanți. Statele Unite constituie excepția - deși și aici s-a demonstrat că inamicul din interior există și contribuie la provocările și de natură teroristă la adresa propriului stat, unde trăiește de câteva generații.

Fenomenele radicalizării, convertirii, a auto-radicalizării în fața computerului și a **teroriștilor “crescuți acasă”** - fără a se fi deplasat în tabere sau teatre de luptă contra “cruciaților” în apărarea adevăratei credințe, fără a fi profesat salafismul militant sau a se fi integrat în celule jihadiste combatante, au luat amploare și-și arată zilnic fața. De la atentatele teroriste din Londra la atacurile în sânul bazelor americane de pregătire, unde soldați converțiți au încercat sau chiar au reușit atacuri la adresa foștilor lor tovarăși de arme, această realitate se conturează înfricoșător.

Nici experiența **lupilor singurateci**, acolo unde nu există conexiune internă cu sursele învățaturii islamice radicale sau a jihadismului profesat în unele moschei, nu este una liniștitoare. Tocmai de aceea aceste modele teoretice, desprinse din analiza și tentativa de a înțelege mecanismele psihologice aferente din experiențe petrecute în realitate, sunt necesare pentru a vedea unde mergem.

Au fost tentative de explicare ce au condus la cauze profunde, iar abordările prin care s-a încercat soluționarea rădăcinilor și cauzelor și nu tratarea efectelor au fost multiple¹⁴. Primăvara arabă și **retragerea sprijinului pentru dictaturile de dezvoltare**, atât în ajutor militar cât și în ajutor pentru dezvoltare, în tentativa de a face aceste state să-și gestioneze singure realitățile, a fost un astfel de pas.

Cu riscul sosirii la conducere a unor **guverne de factură islamistă**, acest fapt a ridicat - și se va vedea în timp și mai bine - presiunea pe guvernele occidentale făcute responsabile de susținerea dictatorilor. Aceleași principii au făcut ca partidele islamiste să nu se dezvolte în mișcări contestatare teroriste, ci să intre în jocul politic

¹¹ Arnold J. Toynbee, Studiu asupra istoriei, Editura Humanitas, București, 1997

¹² Samuel Huntington, Ciocnirea civilizațiilor, Editura Antet, București, 1997

¹³ Dominique Moisi, *The Clash of Emotions*, Foreign Affairs, January/February 2007; Chifu, Iulian. *Religion and Conflict. Violence and Radicalization in the Black Sea area* în Strategic Knowledge in the Wider Black Sea Area. Coord. George Cristian Maior, Sergei Konoplyov. Harvard Kennedy School, Editura RAO. 2011. pp.206-227

¹⁴ Mary Sharpe, Suicide Bombers: The Psychological, Religious and Other Imperatives, IOS Press, Amsterdam, 2006; Iulian Chifu, Oana Popescu, Bogdan Nedea, Religion and Conflict. Radicalisation and Violence in the Wider Black Sea Region, Editura Institutului de Științe politice și Relații Internaționale a Academiei Române, București, 2012.

și să se angajeze în competiția democratică. A fost o victorie a democrației, ne place sau nu, iar islamistii moderați ai Frăției Musulmane ca și partide radicale salafiste au intrat în jocul politic și au acceptat lupta din Parlamente.

Nu e simplu de acceptat sau gestionat aceste realități, iar procesul de evoluție e complicat. În statele în care s-a produs revoluția arabă, jihadismul nu mai are aceeași notă de atractivitate pentru că nu el a determinat schimbarea de sistem și nici suma atentatelor teroriste, ci mișcările democratice și contestările pașnice în stradă au făcut acest lucru. Ele au eliminat dictatorii moșteniți din timpul războiului rece. E adevărat că în asemenea **state slabe**, neconstituite pe deplin, cu multiple **breșe de încredere** și în contextul continuării violențelor manifestate în stradă sub forma unor proteste față de sistemul imperfect instalat, a fost posibilă instalarea în anumite zone ieșite de sub control a taberelor jihadiste. Acolo s-au putut găsi arme din fostele regimuri date populației sau depozite tâlhărite ce au furnizat resurse de această factură jihadiștilor. Însă trendul e clar spre instalarea internă în sistemele democratice nou create a jocului politic ce include partidele islamiste.

Odată ce au pășit în arena politică, partidele islamiste se confruntă cu realitatea dificultăților guvernării. Se modelează prin actul politic, își folosesc resursele pe alte priorități decât planificarea atacurilor la adresa politicianilor. Și cele radicale se confruntă cu aceleași realități, iar **recursul la formulele islamiste ca soluții vor fi demitizate**. Și membrii partidelor radicale islamiste se vor confrunta cu dificultățile angrenării în lumea internațională și vor înțelege pas cu pas rezervele pe care le produc în cooperare, dar vor lua contact și cu problematicile reale, fapt ce va limita spiritul contestatar.

Iată însă că, și dincolo de efectele secundare ale instalării mișcărilor terorist-jihadiste în zonele lipsite de control din **statele slabe sau statele eșuate**, sau chiar în statele ce nu au reușit să dezvolte capacitatea administrativă de a-și controla teritoriul, mai ales în zona sahariană sau a frontierelor muntoase, greu de supravegheat, căutarea cauzelor nu a fost suficientă pentru a stopa mecanismul, iar noi pârgșii s-au dezvoltat chiar în sânul societăților occidentale. Iar cazul Brevik vine să arate că nu Islamul e singurul vinovat și că nu o religie sau alta determină asemenea excese. Totuși, cu rare excepții - inclusiv în Myanmar sau în Tibet, **radicalizarea**

rămâne, în cvasimajoritate, **apanajul credincioșilor musulmani**.

Metode practice de reacție la cazurile lone wolf

În lipsa unor soluții complete, sau chiar și dacă unele au fost identificate iar programe de deradicalizare sunt în curs în multe state - în special în Marea Britanie¹⁵ și în schimbul de experiență din cadrul NATO¹⁶ pe această temă - oamenii din sfera intelligence-ului sunt obligați să răspundă presiunilor politicianilor și ale populației astăzi, acum, imediat. Ori, un asemenea deziderat reclamă soluții imediate de altă factură, care abordează problematica efectelor, deci combaterea acțiunilor unor asemenea "home grown" teroriști.

Practic, la nivel tactic, nevoia de prevenire și de blocare a atacurilor de această factură au dus la elaborarea de strategii ce implică **controlul explozibililor improvizați (DEI)** și **infiltrarea pe contraintelligence a surselor potențiale de amenințare** la nivelul acesta. O asemenea perspectivă e eficientă dar marcată de lipsă de sofisticare, o pregătire ce reclamă costuri semnificative și permite și ferestre de legalitate sau forțări ce pot da naștere la greșeli evidente.

Un caz recent a fost înregistrat când un terorist local - deși s-a vorbit de anumite legături cu un văr iranian ce făcea parte din Gardienii Revoluției - ar fi dorit să arunce în aer clădirea Trezoreriei americane. Atacatorul, un lone wolf radicalizat - dar cu relații speciale ce au permis interpretări diverse și implicații multiple - a fost capturat când a apăsă pe dispozitivul de lansare a exploziei, conectată la telefonul mobil. Explozibilul era fals, plasat teroristului de ocazie de către agenți FBI. În mod formal a fost o

¹⁵ Mary Sharpe, Suicide Bombers: The Psychological, Religious and Other Imperatives, IOS Press, Amsterdam, 2006.

¹⁶ Idem. Vezi și Chifu, Iulian. Influence of Religious Extremism on the Stability and Security of Democratic Societies in the Balkans, in Evolving Asymmetric Threats in the Balkans. Edited by Sorin Butiri, Dusan Mihailovic. NATO Science for Peace and Security Series. IOS Press. 2011. pp37-54; Chifu, Iulian. Religion and Conflict: Radicalism and Violence in the North Caucasus. Turkish Policy Quarterly. NATO's Future in Turkey's Neighborhood. Vol. 10. 2011. pp 121 – 13; Chifu, Iulian. Geopolitica emoțiilor. Cum devine religia sursa unui conflict. Infosfera. Nr. 3. 2011. pp 28-39

operațiune de livrare controlată a explozibilului unui doritor și care a identificat foarte clar și a permis obținerea tuturor probelor împotriva celui ce urma să săvârșească o operațiune teroristă împotriva statului american.

Cazul ridică întrebări multiple analiștilor. **Cât de radicalizat era, în fapt, cetățeanul american?** Până unde trebuia mers cu acțiunea pentru a deveni o probă concludentă? Nu era un pericol să fie lăsat până la apăsarea butonului doar de dragul de a avea probe suficiente, în condițiile în care mașina cu explozibil se afla în fața clădirii, în apropierea Casei Albe? Cât a însemnat încurajare și susținere dincolo de propria opțiune și propriul imbold, încurajarea și susținerea obținută de prezența unui adjuvant - ofițer sub acoperire? Cât e întinderea propriei acțiuni și voințe, de unde această situație "montată" a fost cea care a condus acțiunea mai departe? Dacă nu avea acest ajutor ar fi continuat sau s-ar fi oprit? Sau dacă s-ar fi oprit din proprie voință din desfășurarea și aplicarea planului, ce ar fi garantat că nu ar fi revenit cu altă ocazie și ar fi desăvârșit acțiunea, dacă rămânea liber? Întrebări ce se constituie în tot atâtea **probleme morale și juridice**.

Nu discutăm cazul particular, dar subiectul rămâne. Serviciile de intelligence acționează cât de bine pot, cu soluții operaționale sau la nivel tactic, în funcție de caz. Nu este totuși de ignorat **riscul calificării, astfel, a unei generații de teroriști**, prin faptul că, de exemplu, o instanță ar considera că acțiunea unui ofițer acoperit ar fi fost determinantă pentru a declanșa dorința de a trece la acțiune a persoanei, a-i determina declicul care să facă trecerea de la voința de a face un act la acțiunea propriu zisă. Și atunci, și în lipsa acțiunii reale, a exploziei care ar fi adus victime, să nu ducă la eliberarea persoanei care, odată învățat circuitul, să-și concretizeze mai departe planurile și, de data aceasta, chiar să ducă la bun sfârșit un atac, utilizând și sprijinul dobândit de la ofițerii acoperiți care „l-au ajutat” și l-au instruit acolo unde-i lipseau cunoștințele.

Aici este vorba și despre o serie de elemente legale la **limită**, al unor elemente de **natură morală discutabile**, în condițiile în care e greu de făcut deosebirea între ce a dorit și ce a vrut cu adevărat personajul, cât era de decis să ducă la bun sfârșit acțiunea, și de unde „sprijinul” dobândit a jucat un rol crucial. Aceste evaluări, chiar în condițiile condamnării presupusului autor, pot ridica semne de întrebare dacă nu cumva abordarea, care e eficace și a dat

rezultate, în sensul că explozia nu s-a mai produs, nu este o **soluție pe termen lung**, nu e o soluție sustenabilă la problematica de această factură, ci doar un paleativ costisitor și consumator de resurse ce rezolvă problema imediată, nu și pe cea reală, în timp, tocmai din absența unei proiecții și gândiri strategice a subiectului.

Poate că, dacă e să vorbim despre cazul în speță, abordarea e nefericită, SUA fiind unul din statele ce investește în gândire strategică, evaluarea cauzelor și angajarea de programe pe care să le adreseze. Mai mult, dezbaterea juridică și morală, dincolo de nivelul spațiului public, este făcută în profunzime, iar studiile în materie sunt necruțătoare. Dar și aici, ca și în alte cazuri, abordarea reclamă **soluții de natură strategică**, cu un conținut major de responsabilitate și alegere politică transpartinică, o alegere care presupune **modificări în nivelul de ambiție și în acceptabilitatea unui grad de risc superior** pentru cetățeni pentru a **menține gradul de libertate și nivelul de democrație** pe care îl reclamă societatea cu care ne-am obișnuit înainte de 11 septembrie și de valul de impact al terorismului.

Abordarea reclamă **studii profunde asupra motivațiilor teroriștilor** - există asemenea studii - dar și abordarea acestor **motive fundamentale la nivel global, acceptarea unor limitări ale politicilor externe ale statelor sau revizuirea unor asemenea politici**, cu acceptarea costurilor modificărilor, pentru a soluționa o astfel de problemă pe termen lung. Tematica aferentă **conflictului de valori**¹⁷ - a accepta astăzi limitări ale suveranității prin limitarea tipului de acțiuni de politică externă pentru a menține, în viitor, modul de viață democratic și a limita drastic fenomenul terorist - nu e cea mai la îndemână pentru dezbaterea publică în societățile noastre actuale, sub presiunea evenimentelor tragice ce au loc zi de zi, și nici politicienii nu-și pot asuma asemenea riscuri, în fuga lor după **rezultate imediate**, care să le garanteze elemente concrete de prezentat populației pentru a obține mandatul următor.

Evaluarea la nivel strategic devine însă **obligatorie** pentru fiecare țară în parte, pentru că soluțiile individuale sau **procedurile învățate din bunele practici anterioare nu rezolvă definitiv problema** ci sunt primele care pot

¹⁷ Eric Stern, Crisis Decisionmaking: A Cognitive-Institutional Approach, Swedish national Defense College, Stockholm, 2003, p.60.

determina **efecte secundare** care nasc noile **crize ale viitorului prin efectele in timp pe care le determină**. Este o gândire ce ține, firește, de decizia la nivel național, dar noi am predat și pledăm constant **pentru elaborarea unei Mari Strategii a României**¹⁸. Această necesitate ține tot mai mult de **saltul pe care-l așteptăm la o guvernare globală**, iar acest pas are o **perspectivă mult mai îndepărtată**, o perspectivă de măcar două decade care ne dă vreme să ne concepem propria perspectivă în terțe domenii pentru a putea să plasăm și noi câteva elemente de interes în perspectiva acestei realități. În absența unei Mari Strategii, suntem obiecte și nu subiecți ai globalizării, nu putem decât să ne pliăm la evenimentele care se vor desfășura în jurul nostru, fără a le putea anticipa și pregăti din timp.

Iulian Chifu este director fondator al Centrului pentru Prevenirea Conflictelor și Early Warning București, profesor în cadrul Departamentului Relații Internaționale și Integrare Europeană în cadrul Școlii Naționale de Studii Politice și Administrative București, specializat în Analiză de Conflict și Decizia în Criză. Îndeplinește din septembrie 2011 funcția de Consilier Prezidențial pentru Afaceri Strategice și Securitate Internațională.

29 ianuarie 2013

¹⁸ Iulian Chifu, Nevoia de a reveni la fundamentele marii politici: Marea Strategie a României, Inforsfera, Anul IV, nr.2/2012, pp. 3-15